

Заклад дошкільної освіти «Теремок» №11

Пізнавально – дослідницький
проект
«Такий цікавий світ паперу»

Розробила вихователь

Богаєнко Н.В.

Миргород 2020

Учасники проєкту: діти молодшої групи «Ялинка», вихователі, батьки

Керівник: Богаєнко Н. В.

Паспорт проєкту

Тема: «Такий цікавий світ паперу».

Тип проєкта: **пізнавально – дослідницький.**

Сроки реалізації проєкта: короткотривалий – 1 тиждень.

Вступ.

Ця робота про папір. Такий потрібний, необхідний, знайомий та близький, чарівний і прекрасний. Але добрий супутник писемності, літератури, думки береже сумний секрет – кожне друге зрубане дерево на Землі гине заради виготовлення паперу. 125 мільйонів дерев в рік! Чи вартий папір таких жертв? Нам дуже шкода дерев, які гинуть заради газет і журналів, тому що люди, прочитавши їх, просто викидають. Для того, щоб виготовити пачку газет, товщиною приблизно метр, треба зрубати дорослі дерева висотою 10 – 12 метрів.

Предмет дослідження: цікавий папір – незвичайний такий.

Актуальність проєкта: Кожного року потреба в папері збільшується, а запаси деревини, з якої його виготовляють його – зменшується. Ліс потрібно рятувати зараз!

Оточуючий світ постає перед дитиною у всій своїй різноманітності: природа, людина, рукотворний світ і т. д. Допомогти пізнати оточуючий світ, сформувати не споживацьке, а створююче відношення до нього – актуальна проблема сучасності. А папір – предмет добре знайомий дошкільникам, доступний і універсальний матеріал. Діти активно працюють з ним, не задумуючись про його властивості, історію виникнення, про значення в житті людини.

Вони бачать, як наше населення не економно використовує природні ресурси: викидає папір на смітник, пале, засмічує територію, тим самим не даючи паперу друге життя.

Тому необхідно з раннього віку виховувати бережливе ставлення до паперу, показати його можливості через різноманітні види творчості.

Проблема: державний стандарт та програма «Українське дошкілля» передбачають всебічний розвиток дошкільника. Тема вивчення паперу і його використання стала актуальною. Папір - доступний для дитини і універсальний матеріал, широко використовується не тільки для малювання, аплікації, але і в художньому конструюванні. Діти активно працюють з папером, але, не дивлячись на це, в них недостатньо уявлення про різноманіття паперу, його властивостях.

Мета проєкту: познайомити дітей з історією виникнення паперу, її видами, властивостями, технологією виготовлення, значення в нашому житті. Спонукає до бережного, раціонального ставлення до паперу. Дати дітям можливість, самостійно відкрити для себе світ паперу, виявити його властивості, структуру. Розвивати образне уявлення про можливості предметів, вчитися конструювати, моделювати, знаходити варіанти їх дослідження і використання. Розвивати практичні дослідницькі вміння та навички у дітей дошкільного віку. Виховувати бережливе відношення до лісу, як безцінного багатства країни. Формувати екологічну культуру, економне, бережливе відношення до виробів із паперу та картону.

Очікувані результати:

- діти отримують уявлення про виникнення та виготовлення паперу;
- діти можуть самостійно визначати вид паперу, назвати його властивості;
- у дітей сформуються навички роботи з папером;
- підвищити рівень мовленнєвого та пізнавального розвитку;
- удосконалиться дрібна моторика рук і окомір;
- проявляться творчі здібності і фантазія дітей;
- підвищити соціальну активність батьків у житті групи;

- діти навчаться приймати активну участь у спільних з батьками акціях та заходах;

- у дітей сформується раціональне відношення до паперу;

- у дітей сформуються екологічна свідомість і екологічна культура.

Методи дослідження:

- пошук інформації.

- вивчення літератури та узагальнення висновків.

- спостереження.

- практичні.

- експериментальні.

- творчі.

1. Мотиваційний етап. Перший день – понеділок.

«Ліс – найцінніший скарб»

Спостереження за деревами

Мета: проспостерігати з дітьми за зовнішнім видом дерев на майданчику; дослідити кору на дотик, розглянути гілочки різних дерев (товщина, напрямок росту); закріпити будову дерев (коріння, стовбур, гілки); згадати, які дерева в інші пори року, чим відрізняються; розповісти про те, що дерева дають кисень, який необхідний для життя людей, тварин та всього живого.

Хід спостереження

- Відгадайте загадку. *«Зимою спить, а влітку листочками шумить.»*

(Дерево)

- Які дерева на майданчику ви бачите? (каштан)

- Які дерева на вигляд? (високі, міцні)

- Давайте торкнемося до кори дерева. Яка вона? (тверда, груба, холодна)

- Які гілочки у каштана? (міцні, товсті, тверді)

- Куди вони ростуть? (вгору)

- А які гілочки у берізки? (тоненьки, тендітні, спадають вниз)

- Що ж є у дерева? Яка його будова? (стовбур, гілочки)

А глибоко під землею ховається корінь дерева, який напуває, живить його, дає сили для росту.

«Що є у дерева?»

- Нащо у дерева стільки гілок?

Це – щоб гойдати веселих пташок,

*Щоб перехожому затінок дати
Чи від дощу у негоду сховати.
- Ну а навіщо такий стовбурище?
- Щоб підніматися вище і вище
В небо, туди, де птахи та блакить,
Де золотаво сонце горить.
- Нащо ж коріння таке довжелезне?
- Щоб дереву бути міцним та кременним.*

А.Костецький

Розгляд альбому «Дерева в різні пори року»

Мета: нагадати дітям, як виглядають дерева в різні пори року; згадати, які листочки у дерев (береза, клен, дуб, горобина, каштан і т.п.); наочно продемонструвати, які зміни відбуваються з деревами з приходом кожної пори року; закріпити назви пір року та їх послідовність.

*Першою іде зима
Новий рік веде вона.
Другою іде весна
Квітами завітчана.
Третім літечко йде в наш край,
Дозріває урожай.
А четверта – осінь
Коровай приносить.*

Дидактична гра «Будова дерева»

Мета: закріпити знання дітей про дерева; вчити розпізнавати їх за зовнішнім виглядом; називати частини з яких складається та викладати у певній послідовності або за вказівкою вихователя; розвивати уважність, мовлення.

Хід гри:

Вихователь просить дітей уважно роздивитися частини дерева і викласти на столі. Спочатку за вказівкою вихователя, потім самостійно.

Дидактична гра «З якого дерева листочок?»

Мета: закріпити знання дітей про будову дерева; удосконалити знання дітей про те, що кожне дерево має листочки різної форми, величини; вчити розрізняти листочки різних дерев та називати їх (каштановий, березовий, кленовий, липовий і т.д.)

Хід гри:

Кожній дитині роздається по листочку з дерева. Діти роздивляються, називають з якого дерева їм попався листок. За проханням вихователя діти накладають відповідний листочок до деревинки.

Пальчикова гра «Листочки»

Мета: розвивати дрібну моторику рук, вчити координувати роботу правої та лівої руки; розвивати мовлення, увагу, пам'ять.

Із осички лист – кругленький,

Лист березовий – гостренький,

Як овал – листок дубовий,

Різьблений – листок кленовий.

Бесіда «Ліс – зелені легені планети або яка користь від дерев»

Мета: розповісти дітям про ліс, які дерева ростуть в лісі; закріпити назви дерев; розповісти про користь лісу для людей та природи; повідомити про те, як використовують деревину люди, що з неї виготовляють; закріпити правила безпечної поведінки у лісі; розвивати мовлення, увагу, пам'ять, пізнавальний інтерес; виховувати екологічну свідомість, любов до природи.

Хід бесіди

Дерева називають «легенями планети» (*вихователь демонструє картинку легенів, пояснюючи, що легені – це органи людини, які насичують організм киснем. Без них людина прожити не може*), бо вони насичують повітря, яким ми дихаємо киснем необхідним усім істотам для життя.

З деревини зводять будинки, виготовляють підлоги, меблі, папір, музичні інструменти іграшки та багато іншого.

Плодові дерева нам дарують смачні ягоди та фрукти. Бруньки, квіти, кора деяких дерев допомагають лікувати різні хвороби.

Сухі дерева рубають та перетворюють на дрова, які потрібні для опалення осель.

Листя, що опадає, стає поживою для деяких тварин, збагачують землю корисними речовинами. Коріння дерев зміцнює ґрунт, рятує схили від зсувів. А ще дерева милують наше око та надихають.

Ліси України – наше національне надбання, багатство.тому кожен громадянин повинен дбати про їх охорону.найбільше лісів у Карпатах, на заході та півночі нашої країни.

Але, щоб зберегти ліс, потрібно дотримуватися правил поведінки у лісі. Ліс потрібно любити і захищати його. Лісники насаджують багато садженців різних порід дерев.

Багато часу проходить поки дерево виросте, але є люди які не вміють любити природу і знищують її. Та щоб цього не сталося людям потрібно добре ставитися до матінки природи. (*проговорюючи кожне правило вихователь демонструє картинку*)

1.Виходячи із лісу – гасіть вогнище, щоб не було лісової пожежі.

2.Не руйнуйте мурашники

3.Не вирубуйте дерева та кущі

4. Не руйнуйте гнізда для птахів, і нори для звірів

5. Голосно не кричіть,

6. Не ображайте звірів, не ловіть птахів у клітки

7. Не кидайте сміття у лісі

А щоб ліс віддячив людям то потрібно:

1. Берегти ліс і його мешканців

2. Для птахів майструвати годівнички

3. Сміття забирати з собою, і не засмічувати ліс

Заняття з розділу «Дитина в природному довкіллі»

Вид: фронтальний

Тема: Життя з насінини

Мета: формувати уявлення про дітей про особливості зародження рослини (дерева) з насінини; закріплювати вміння розрізняти дерева за їх плодами; систематизувати знання про будову дерева та його користь для навколишнього; продовжувати ознайомлювати дітей зі змінами, які відбуваються з приходом різних пір року; розвивати мовлення, мислення, пам'ять, увагу, уяву; виховувати почуття прекрасного, бережне ставлення до лісу і його мешканців, до всього живого.

Матеріал: іграшка білочка, декорації дерев різних пір року, плоди горобини, жолуді, шишки, горішки, дидактична гра «З якого дерева плід?», масажні доріжки, масажні їжачки.

Хід заняття

1. Організаційний момент

Ставайте, діточки, рядочком,

Підемо зараз до лісочка!

Один, два, три – по стежинці ми пішли.

Ось попереду струмочок,

А над ним – вузький місточок.

Розставляйте руки ширше,

На той бік ходімо швидше!

Ген видніється вже ліс.

Всі біжим туди хутчіш!

- Ось ми з вами потрапили до лісу. Що ми бачимо довкола? Природа ще тільки починає прокидатися від зимового сну, але вже де – не – де видніється зелена травичка та провіває легкий, тепленький вітерець. Поки що в лісі тихо, але скоро він наповниться спів пташок, голосами тварин, шелестом листя.
- А які ж звірятка в лісі проживають?

Вправа – імітація «Лісові мешканці»

Тихо, м яко, на носочках

Ходить лиска по лісочку.

Ведмежатко клишоноге

Міцно спить в своїм барлозі.

Скік та скік! – стриба квапливо

Зайченятко полохливе.

А за ним крадеться вміло

Вовченятко сіре – сіре.

В нірці згорнутий в клубок

До весни спить їжачок.

Сюрпризний момент. З'являється білочка.

2. Основна частина

Білочка: Як я люблю свій ліс! У ньому так затишно, він такий гарний! А хто це до мене в гості завітав? Добрий день!

Вихователь: Діти, давайте привітаємося з Білочкою. Доброго дня!

Білочка: Як добре, що ви до мене прийшли в гості. Мені так сумно тут одній, ще всі мої друзі сплять, ні з ким поговорити. А я от побачила сонечко і мені так захотілося поніжитися під його промінцями.

Вихователь: Білочко, а ми прийшли до лісу, щоб побачити, як він змінився, адже восени він був барвистий. Малята, чому восени ліс був різнобарвний? (бо восени всі листочки на деревах жовтіють, багряніють)

А як же він змінився з приходом зими? (всі дерева стоять голі, сумні) А ось уже і весна на носі, що ми бачимо тепер? (частіше світе сонечко, де – не – де пробивається трава, скоро з являться перші квіти, на гілках дерев набубнявіли бруньки).

Білочка: Так, дійсно, ліс в кожному пору року по – своєму гарний. Дерева ніби могутні велетні непорушно стоять змінюючи вбрання осіннє, зимове, весняне, літнє. А чи знаєте ви, що вони не завжди були такі великі? Зараз я вам розповім одну казочку. Сідайте зручненько та послушайте гарненько.

Читання авторської екологічної казки Тетяни Гаврилюк

«Горобинка – намистинка».

Прийшла до лісу осінь і взялася до діла, мов вправний маляр: позолотила листя берези, розфарбувала червоним ягідки горобини...

Дуже сподобалися кетяги горобини білочці. От вона й прикрасила ними свою домівку. Рум яніють ягідки над дверцятами, біля ліжка... та білочка вирішила, що цього замало. «Зроблю собі намисто», - подумала вона і вместилася на гілці навпроти дупла. Взяла голку з ниткою і почала нанизувати ягідки одна за одною. Чудове намисто виходить!

Аж раптом одна ягідка вислизнула з лапок і впала додолю. «Треба намистинку знайти», - вирішила білочка і пострибала вниз по гіллі.

Дивиться – павук усередині павутини причаївся і на здобич чекає.

- *Сусіде, чи не бачив ти ягідку горобини?*
- *Бачив, вона впала на моє павутиння.*
- *Чи можу я її забрати?*
- *Я віддав ягідку мурашкам.*

Білочка пострибала далі. Дивиться мурашки ланцюжком по стовбуру повзуть.

- *Мурашки, чи не бачили ви мою горобинову ягідку?*
- *Бачили. Її нам павук віддав.*
- *А можу я забрати свою ягідку?*
- *Її сорока вкрала.*

Подивилася білочка навкруги, бачить – сорока на галявині вистрибує.

- *Сороко, чи не бачила ти моєї ягідки горобинової?*
- *Бачила...*

Щось їще хотіла додати сорока, але, мабуть, їй стало соромно, адже вона ягідку у мурашок вкрала.

- *Можу я забрати свою ягідку?*
- *Я загубила її на великій галявині, - відповіла сорока.*

Хотіла бігти білочка на галявину, шукати горобинку, але сонечко стало сідати, і вона вирішила пошукати свою ягідку наступного дня.

Але наступного дня з самого ранку йшов дощ, а потім похолоднішало. Незабаром і зима в двері постукала. Снігу намело! Погода така, що тільки вдома сидіти та тепленький чайок попивати.

*Аж навесні білочка завітала на галявину, де сорока ягідку загубила.
Дивиться – а з землі маленький паросток пнеться та ще й з нею
вітається.*

- *Звідки ти мене знаєш? – здивувалася білочка.*
- *Я – твоя намистинка.*

*Зраділа білочка: скільки – то вже намистинок буде, коли горобина
підросте.*

Запитання до дітей:

- Що це за паросток з явився на галявині навесні, який так чемно вітався з білочкою?
- Отже, з маленької насінини виріс паросток, який згодом перетвориться на велике дерево.
- А яка ж та насінинка. Давайте перевіримо.

Дослід «Що дає життя новій рослині?»

- Ось перед нами ягоди горобини, якими так любляють ласувати птахи та звірі. На що вони схожі? Кожна з цих ягідок незвичайна. Ось погляньте, що в неї всередині. Що ви бачите? Так, це насіння. Саме воно дає життя новій рослині. Воно є у кожному плоді – й у горішкості, й у ягідці.
- У кожного дерева свій плід. Я принесла вам декілька плодів. Давайте розглянемо їх. Як називається кожен із них? (шишка, горіх, ягідка, жолудь, каштан)

Дидактична гра «З якого дерева плід?»

Вихователь пропонує дітям уважно розглянути плоди, назвати їх та поєднати з відповідним деревом.

Дидактична гра «Що є у дерева?»

- Поки деревце маленьке, воно схоже на паличку. А коли підростає, стає великим у нього з'являється міцний стовбур. А що ще є у дерева? (коріння, стовбур, гілочки, листочки, плоди)
- А ще дерево не може рости без водички та сонечка. А ви, дітки, любите сонечко?

Фізкультхвилинка «Сонечко»

*Визирнуло сонечко вгорі,
Усміхнулось тепло дітворі,
Протягнуло промінці малятам,
Запросило їх потанцювати!*

Вихователь: В лісі так багато дерев. Дітки, а навіщо нам потрібні дерева? Яка від них користь? (вони дають нам кисень, з них виготовляють багато різних предметів, ще ліс - це дім для тварин)

Білочка: Так, малята, правильно. Дереву дуже корисні не тільки людям, але й тваринам. Тому нам їх треба берегти.

Вихователь: Давайте розкажемо білочці, що ми знаємо правила поведінки в лісі.

ТРВЗ «Так чи ні»

*Скажіть малята ви мені,
Дерева рубати можна?
Гілки ламати просто так?
Кору з дерев здирати,
Дерева образжати?
Водою поливати?
Від комашок рятувати?*

Новий садок саджати,

Планету прикрашати?

Білочка: Молодці, малята! Запрошую вас знову в гості, а зараз мені час.

3. Підсумок заняття

- Дякуємо, Білочко, за гарно проведений час. Нам було дуже цікаво.
- Де сьогодні побували?
- Кого зустріли?
- Про що говорили?
- Що вам найбільше сподобалося?

Розгляд та обговорення демонстраційного матеріалу «Навіщо зрубують дерева»

Вихователь пропонує уважно розглянути картинку та назвати продукти, які виготовляють з дерева.

Складання інтелект карти «Дерева»

Мета: узагальнити та систематизувати знання дітей про дерева та їх використання; активізувати словник дітей, поповнити його дієсловами; розвивати уважність, мовлення, пам'ять.

Бесіда «Що таке папір?»

Мета: ознайомити дітей з папером, його виникненням, використанням; розвивати пізнавальний інтерес, уважність, мовлення, мислення; виховувати бажання пізнавати нове, цікавість.

Хід бесіди

Діти, подивіться, що я тримаю в руках? (*Аркуш паперу*) Так це звичайний аркуш паперу, на якому ви любите малювати.

А Ви знаєте, що раніше паперу не було. Що було замість нього? Що б дізнатися відповідь на це питання, вчені багато років вивчали стародавні рукописи і розкопували старовинні міста.

Так звідки ж з'явився папір? Виявляється, давним-давно люди писали на бересті.

Береста - зовнішня частина березовий кори (показ березовий кори).

Вчені знайшли на розкопках стародавнього міста берестяні грамоти. Це листи і документи, написані на бересті. Букви подряпано особливими кістяними інструментами. Але такий спосіб письма був незручним, тому що сувої берести займали багато місця. Тоді люди придумали листи з тонкої шкіри молодих тварин – пергамент.

Це дуже міцний матеріал. Раніше були навіть цілі пергаментні книги. Для захисту від подряпин їх вкривали міддю, і книга нагадувала скриню. Така схожість доповнювали застібки, а іноді і замки. Такі книги були об'ємними, і займали багато місця. Але минав час, і з'явився новий матеріал, який був набагато тонше пергаменту. У Стародавньому Китаї придумали рецепт виготовлення паперу. На ньому було просто і зручно писати. Цим матеріалом як дивиною захоплювалися всі країни, але чудовий спосіб виготовлення її тримався в суворій таємниці. Минуло багато років, і жителі інших країн дізналися, спосіб виготовлення цього дива.

Перегляд мультфільму «Фіксики - папір»

Математична вправа «Вузький – широкий»

Мета: продовжувати вчити дітей розрізняти вузьку та широку паперову стрічку; закріплювати поняття «вузький», «широкий»; розвивати спостережливість, уважність, мислення, мовлення, пам'ять.

Матеріал: вузькі та широкі паперові стрічки, картинки звірят.

Хід гри

Вихователь просить дітей розглянути дві паперові стрічки.

- Чи однакові вони?
- Чим відрізняються?
- Одна стрічка вузенька, одна – широка .
- Давайте визначимо, яким кольором вузенька стрічка? А широка?
- Поставте зайчика на вузьку стрічку, а ведмедика на широку.

Рухлива гра «З купини на купину»

Мета: удосконалювати вміння стрибати в довжину на обох ногах. Розвивати спритність.

Хід гри.

Діти стоять по один бік майданчика (залу). Вихователь розкладає на землі (підлозі) обручі або кружечки з картону на відстані 20-30 см одне від одного. За сигналом вихователя ("Стрибаємо з купини на купину") діти стрибають, відштовхуючись обома ногами з обруча в обруч (4-5 стрибків).

Вказівки до гри. Стежити, щоб діти енергійно відштовхувалися обома ногами і приземлювались в середину обруча (кружечка).

Рухлива гра «Підбіжить до дерева, яке я назву»

Мета: закріплювати вміння дітей називати і знаходити дерева на майданчику; розвивати зорову пам'ять, уважність; виховувати любов до природи.

Матеріал: дерева майданчика.

Хід гри.

Вихователь починає розповідати про дерево. Спочатку він зазначає: який стовбур у дерева, як розташовані гілочки, яке за кольором та формою листя. Опис наводиться в уповільненому темпі для того, щоб діти змогли розглянути всі дерева. Завершивши описувати, вихователь запитує дітей: «Про яку рослину я вам розповідала?» Діти повинні назвати дерево та підбігти до нього.

4. Інформаційний етап. Другий день – вівторок.

«Такий цікавий папір»

Розгляд альбому «Види паперу»

Мета: ознайомити дітей з видами паперу, вчити називати їх; сформувати уявлення про властивості паперу (товщину, ширину, колір, фактуру); сформувати уявлення про призначення кожного із них; розвивати уважність, мислення, мовлення.

Мовленнєва гра «Який папір?»

Мета: вправляти дітей у доборі прикметників, відповідно до заданого слова; активізувати словник дітей, поповнити новими словами – ознаками; розвивати мовлення, мислення, пам'ять.

Дидактична гра «Таємна коробочка»

Мета: вчити дітей на дотик визначати вид паперу, називати його; розвивати дрібну моторику, мовлення, уважність.

Матеріал: коробочка з фігурками, які виготовлені з різного паперу (картон, гафрований, звичайний папір, серветка і т.д.)

Хід гри

Вихователь пропонує діткам розглянути коробочку, в якій заховані фігурки виготовлені з різного паперу. Для того, щоб дістати одну із них, треба засунути ручку в коробку і не підглядаючи сказати з якого паперу виготовлена вона. А потім дістати і перевірити.

Бесіда про папір «Виготовлення паперу»

Мета: закріпити отримані знання про папір; розширити знання про його виготовлення та призначення; розвивати пізнавальний інтерес, уважність, мовлення, мислення.

Хід бесіди

Екологічна казка про папір

Одна маленька насінинка сиділа в землі і їй було дуже цікаво, що ж там нагорі? Пройшов час і із насінинки виросло велике дерево. В його гілках селилися птахи, і дереву дуже сподобалося, о воно приносить користь, а птахи допомагали дереву, поїдаючи черв'яків та гусенечок. Всі були задоволені. Деякі птахи під час настання холодів летіли в теплі краї, а коли вони поверталися, то відпочивали після довгого перельоту. Птахи розказували різні історії про далекі країни, і дереву дуже подобалося їх слухати, адже вони могли літати та бачити багато цікавого. Вони розповідали про моря та океани, про великі міста, де багато людей, але мало дерев.

Одного разу під час розмови до дерева підійшов чоловік і почав рубати дерево сокирою. Дерево злякалося, задрожало всі його листочки.

- Навіщо людина рубає мене? – запитало дерево.*
- Не переживай, ти принесеш користь людям, з тебе зроблять папір. Діти будуть малювати, писати на тобі. Адже без паперу вони не зможуть цього навчитися. А люди замість одного зрубленого дерева посадять багато других дерев.*
- Якщо це потрібно для дітей, тоді мені не страшно. Адже я принесу користь для людей.*

І ось уже нова насінинка сидить в землі і їй дуже цікаво, що ж там нагорі?

- Про що була казочка?
- З чого роблять папір?
- Для чого використовують папір?

Пошуково – дослідна діяльність «Чарівний папір»

Дослід 1. «Слоєний пиріг»

Мета: визначити, який папір складається найкраще.

Матеріал: картон, серветка, звичайний папір

Хід дослідю

На столах лежить декілька видів паперу. Вихователь просить діток скласти аркуш стільки разів, скільки це можливо.

Висновок: серветка складається краще, бо вона тоненька, а картон – товстий, тому складається важче.

Дослід 2. «Конструктор»

Мета: визначити, який папір легше рветься

Матеріал: картон, звичайний папір, папір для креслення.

Хід дослідю

Вихователь пропонує подивитися на папір, розглянути на ньому картинки.

- Давайте перетворимо ці картинки на пазли. Обережно розірвіть папір на великі деталі. Спробуйте тепер скласти малюнок.
- Який папір рвати було легше, а який важче?

Висновок: товстий папір рвати важче, а тонкий – легше.

Дослід 3. «Перетворення»

Мета: визначити, який папір найкраще зминається.

Матеріал: серветки, картон, газета, звичайний папір

Хід досліду

Вихователь пропонує діткам взяти папір та спробувати його перетворити на сніжну кульку.

Висновок: тонкий папір легше мнеться.

Вправа на дихання «Снігові кульки»

Вихователь пропонує пограти із сніговими кульками. За допомогою сили подиху задути кульки (які діти зім'яли із паперу) у стаканчики. Спочатку подути тихо, повільно, потім сильно та рвучко.

Самомасаж паперовими кульками

Легенький м'ячик паперовий

Ми зробили самі.

М'яч веселий, пустотливий

Хай пограє з нами.

В руках м'ячик покатаю,

Назад – вперед його ганяю.

Та погладжу ним долоньку,

Подраженню я кішку Соньку.

І зіжму його я трішки,

Так зжимають лапку кішки.

Я в руках м'ячик катаю

Назад – вперед його ганяю.

А тепер останній трюк –

М'яч літає поміж рук!

Рухлива гра «Передай сніжки»

Мета: вчити дітей передавати з рук в руки «сніжки»; розвивати координацію, швидкість, уважність

Хід гри

Діти стоять в колі. На рахунок «1, 2, 3» - починають передавати «сніжку» один одному в руки. Вихователь стежить за тим, щоб кожен передавав предмет з рук в руки в одному напрямку.

Рухлива гра «Попади у ціль»

Мета: розвивати окомір, спритність, координацію рухів під час метання.

Хід гри

Діти стають у коло; кожна дитина тримає у руці маленький м'ячик «сніжки» або мішечок з піском. У центрі кола, на відстані 1-2 метрів від дітей стоїть корзина. За сигналом діти кидають предмети, які тримають у руках, корзину. Підходять до неї, забирають предмети, гра повторюється.

Інтегроване заняття з розділів «Дитина в сенсорно – пізнавальному просторі», «Дитина у світі культури» (аплікація)

Вид: фронтальний

Тема: Подорож до жаркої Африки

Мета: закріпити знання про геометричні фігури (круг, квадрат, трикутник); вправляти в умінні розрізняти та називати геометричні фігури, класифікувати їх за кольором і назвою; продовжувати формувати вміння порівнювати предмети за висотою, довжиною, використовуючи способи накладання та прикладання; спонукати до вживання слів «довгий – короткий», «високий – низький»; розширювати уявлення дітей про предмети вжитку (парасольку); закріплювати назви кольорів; продовжувати вчити працювати з клеєм, нагадати правила безпечного поводження з ним; розвивати логічне

мислення, мовлення, увагу, пам'ять, дрібну моторику; виховувати організованість та активність на занятті, акуратність при виконанні роботи.

Матеріал: геометричні фігури, іграшки тварини, дидактична гра «Розсели тваринок по будинках», шаблони парасольок, різнокольорові клаптики паперу різної форми, клей, серветка.

Хід заняття

1. Організаційна частина

Комунікативне привітання.

Добрий день, ручки! Плесь, плесь, плесь!

Добрий день, ніжки! Туп, туп, туп!

Добрий день, вушка! Дзень, дзень, дзень!

Добрий день, щічки! Ляп, ляп, ляп!

Добрий день, зубки! Клац, клац, клац!

Добрий день, ротик! Чмок, чмок, чмок!

Добрий день, носик! Біп, біп, біп!

Добрий день, друзі! Всім привіт!

- Діти, який у вас настрій?
- Все частіше сонечко заглядає до нас у віконечко. Зима закінчується, наближається весна. Але на вулиці ще холодно. Але сьогодні я запрошую вас в цікаву подорож до теплої країни. Давайте відкриємо книжку та подивимося як вона називається. Адже книжка нас зможе перенести у будь – яке місце. А вирушимо у спекотну Африку.

2. Основна частина

- Давайте сядемо у потяг та вирушимо в подорож.

Наш поїзд рушає, вагони біжать,

А в поїзді нашим малята сидять.

Перша зупинка «Геометрична»

Ця зупинка загадкова.

Тут фігури, ніби зорі.

Всім потрібні, всім відомі.

Хутчіш фігури ти знайди

І про неї розкажи.

- Погляньте, хто ж нас тут зустрічає? Та це ж наші знайомі Квадрик, Кружко та Трикутя.
- Які геометричні фігури вони нагадують?
- Скажіть, скільки кутів у круга? Квадрата? Трикутника?
- Скільки сторін у квадрата? трикутника?
- Чи можна покотити круг? Квадрат? Трикутник?
- Чи однакового кольору наші друзі Квадрик, Кружко та Трикутя?
- Які предмети бувають круглі? Квадратні? Трикутні?
- Молодці! Вирушаємо далі і візьмемо з собою наших друзів.

Друга зупинка «Степова»

- Тут нас зустрічають цікаві тваринки. Зараз нам наші друзі розкажуть, як же називаються ці цікаві тваринки.
- Тваринка з чорно – білими полосами називається зебра. А з довгою шиєю... (жирфа), а ось ця велика тварина з хоботом знаєте як називається? Правильно, слон. Але чомусь всі тваринки дуже сумні. В чому ж справа?
- Кружко розповів, що у тут живе одна чаклунка – пустунка. Вона переплутала будинки звірів, ось вони і сумують , бо не можуть потрапити додому. Давайте допоможемо.
- Жирфа висока чи низька? Який їй потрібен будинок?

- А яка зебра? Який їй потрібен будинок?
- В кого шия довга? А в кого коротка?
- В кого ніс довгий? А в кого короткий?
- Який будинок належить слону?

Третя зупинка «Хмарна»

- А зараз ми з вами опинилися в місці, де скупчилося багато хмаринок. Подивіться, навіть хмаринки тут незвичайні. В них краплинки різної форми. Давайте спробуємо знайти з якої хмаринки впала ця краплинка.

Парасолька

Дощик малюків лякає

І гуляти не пускає.

Парасолькою новою

Я накриюсь з головою.

Чобітки високі взую –

По калюжах потанцюю.

В. Паронова

- Ой, малята, починається справжня злива. А ми з вами знаємо, що наші друзі зроблені з паперу. А папір від води розмокає.

Рухлива гра «Сонечко та дощик»

<https://www.youtube.com/watch?v=nATN1XE49H4>

- Давайте зробимо парасольки, щоб подарувати нашим друзям.

Спостереження «Як влаштована парасолька»

- Розглянемо, з яких частин складається парасолька. (Вихователь разом з дітьми розглядають парасольку)
- В парасольки є спиці, купол, ручка.

3. Практична діяльність

- Зараз нам з вами треба прикрасити наші парасольки кольоровими клаптиками паперу. Які кольори ви бачите?

Алгоритм виконання роботи

Візьміть свої клаптики паперу та розмістіть їх на шаблоні парасольки. Будьте уважними, щоб кольорові шматочки не виступали за лінії. Потім беремо по одному клаптику та намащуємо його клеєм і приклеюємо на місце. Так робимо з усіма шматочками. Зверху обережно придавлюємо серветочкою, щоб залишки клею не розмазалися.

Самостійна робота дітей. Виставка дитячих робіт.

4. Підсумок заняття

- Прийшов час нам прощатися з Кружком, Трикутею та Квадриком. Дякуємо за чудову мандрівку цікавою Африкою.

Четверта зупинка «Дитячий садок»

- Де ми сьогодні побували? Кого зустріли?
- Про що говорили?
- Яких тварин зустріли?
- Які подарунки ми зробили друзям?
- Що вам найбільше сподобалося?

СХД «Мозаїка з паперових кружечків»

Мета: закріпити назви кольорів; продовжувати вчити визначати основні кольори; вчити виконувати завдання по зразку; розвивати уважність, спостережливість, пам'ять.

Матеріал: зразки, картки – схеми з кольоровими зображеннями, картки для складання мозаїки.

Хід роботи

Вихователь пропонує уважно розглянути картинки, розповісти, що на них зображено, акцентуючи увагу на кольорах. Далі діти отримують картки для

складання мозаїки. Вихователь пропонує дивлячись на зразок викласти картинку кружечками.

Робота з батьками: консультація «Дивовижні перетворення аркуша паперу»

5. Інформаційний етап. Третій день – середа
«Такий цікавий папір»

Мовленнєва гра «Що роблять з папером?»

Мета: закріпити знання дітей про дії, які можна виконувати з папером; активізувати словник дітей; закріпити в мовленні дієслова; розвивати мовлення, мислення, увагу.

Хід гри

Вихователь пропонує діткам згадати всі дослідити з папером і назвати дії, які з ним виконували (*рвали, зминали, згинали*) – Що ще можна робити з папером? (*складати, рівняти, різати, клеяти, мочити, сушити, розгладжувати, гратися*)

Робота з журналом «Джміль» №5, 2014 р. «Цікавинки про папір»

Пошуково – дослідна діяльність «Казка про трьох друзів»

Казка про трьох паперових друзів

Далеко в паперовій країні жили – були Картонич (лист картону), Листочок (лист паперу) і Веточка (паперова серветочка). Одного разу почали вони сперечатися «Хто потрібніший?». Довго вони думали, а потім вирішили відправитися у подорож, щоб вияснити правду.

Одного разу їм на дорозі зустрілася гусениця. Вона хотіла перейти калюжу, але не знала як. Калюжа була великою, гусеничка маленькою. І вирішили друзі їй допомогти.

Дослід 1.

З кожного виду паперу спробувати зробити кораблик.

Висновок:

кораблик із паперу найкраще підходить. Картон – занадто товстий, а серветка – занадто м'яка, швидко рветься.

Сіла гусеничка у кораблик, та й переплила через калюжу. Подякувала нова знайома товаришам за допомогу. Задається Листочок перед друзями, бо став у пригоді гусеничці.

Відправилися друзі далі у подорож далеко. Дійшли вони до темного, густого лісу. Там на вузькій стежинці зустрілася їм лисичка. Вона була дуже сумна. Друзі запитала в чому справа. Лисичка поділилася своєю бідою. В нірці її чекали лисенята, вони дуже хотіли пити, але лисичка не знала в чому краще принести малечі води зі струмка. І вирішили товариші допомогти.

Дослід 2.

З кожного виду паперу зробити конус. Налити в кожен трохи води, та перевірити який папір утримає рідину довше.

Висновок:

Ємність з картону виявилася найбільш підходящою. Конуси із звичайного паперу та серветки швидко мокнуть, пропускають воду.

Подякувала лисичка за допомогу і друзі відправилися далі в дорогу. Цього разу задається перед товаришами Картонич.

Вийшли друзі на галявинку, чують тихий плач. Дивляться, а під листочком лопуха сидить метелик та й плаче. Дивиться Веточка, а в метелика всі крильця в бруді. Не може метелик злетіти, сидить та й плаче. Вирішили друзі допомогти бідоласі.

Дослід 3.

На окремих тарілочках лежить «бруд». Запропонувати дітям спробувати витерти бруд картоном, листком паперу і серветкою.

Висновки:

Серветка – найкраще вбирає бруд та вологу. Картон та листок занадто грубі.

Допомогла Веточка метелику і загордилася, наче вона найважливіша. Ходили друзі горами, лісами, але з ясувати так і не змогли хто з них найважливіший. Йшли вони, йшли і потрапили до дитячого садочка. Можливо дітки зможуть допомогти друзям у їхній суперечці?

ТРВЗ «Як можна використовувати папір?»

Мета: розвивати творче мислення, креативність

Хід роботи

Вихователь пропонує поміркувати над запитанням «Як можна використати папір в різних ситуаціях?». Вихователь наводить приклади різних ситуацій, а діти придумують, як їм допоможе папір.

Ситуація 1.

Влітку на вулиці дуже жарко, ніде немає тіні. Як врятуватися від спеки?

(зробити віяло, зробити капелюшок, що прикрити голову)

Ситуація 2.

Діти пішли в ліс на прогулянку, там знайшли багато жолудів і вирішили назбирати їх. Але в одязі немає карманів, а в руках лише листочок паперу. Як же він нам допоможе?

(зробити з нього конус і в нього назбирати жолудів)

Складання інтелект – карти «Що виготовляється з паперу?»

Мета: закріпити знання дітей про вироби з паперу, їх призначення та значення для життя.

Інтегроване заняття з розділів «Мовлення дитини», «Дитина в світі культури» (малювання)

Вид: фронтальний

Тема: Кольорові Пригоди

Мета: закріпити знання про назви основних кольорів та сприйняття їх; сприяти розвитку мовлення та логічного мислення, вчити малят уважно слухати речення та коригувати їх зміст; вправляти дітей у словотворенні, удосконалювати вміння змінювати слово відповідно до числа; індивідуальна робота з дітьми. читати та обговорити твір Н. Забіли «Олівець-малювець», знайомити дітей з основними кольорами, визначати кольори різних предметів у процесі ігор та образотворчих робіт.

Матеріал: набори кольорових олівців, папір, лялька, кілька повітряних кульок, різних за кольором, аудіоапаратура.

Хід заняття

1. Організаційний момент

Добрий день, мої малятка,

Любі хлопчики й дівчатка!

Вас усіх я тут вітаю,

Ще й сюрприз чудовий маю!

2. Основна частина

Вихователь показує набір олівців.

- Що це? (Олівці.) Правильно, малята, це — олівці.
- Які вони? (Маленькі, кольорові, довгасті, ребристі, дерев'яні.) Погляньте уважно на олівчики: вони всі однакові за розміром та формою, але різні... За чим? (За кольорами.) Так. Давайте назвемо колір кожного олівчика-братика. (Дорослий по черзі показує малятам кожен олівець, а діти за допомогою педагога пригадують та називають його колір.) Молодці.
- Хто нам скаже, що можна робити олівцями, для чого вони? (Щоб малювати, писати, розфарбовувати.) Правильно.
- Кожен олівчик, здавалося б, такий малесенький, а от намалювати та розфарбувати ним можна ой як багато всього!

Дидактична гра «один — багато»

Мета: спонукати дітей утворити від названих іменників у форму множини в родовому відмінку.

Один м'яч — багато м'ячів;

один кубик — багато кубиків;

один листок — багато листків (листя);

один помідор — багато помідорів;

один стіл — багато столів;

один килим — багато килимів;

Одна квітка — багато квіток (квітів);

одна чашка — багато чашок;

одна книжка — багато книжок;

одна кулька — багато кульок;

одна пірамідка — багато пірамідок;

одна ялинка — багато ялинок;

Одне курча — багато курчат;

одне блюдо — багато блюдць;

одне озеро — багато озер;

одне яйце — багато яєць;

одне дерево — багато дерев.

- У руках художника кожен олівець знає своє місце і малює-фарбує все так, як треба. А хто не знає, куди який колір потрібен, от у того олівці можуть хитрувати і пустувати — і тоді можуть вийти неправильні малюнки.
- От жила собі якось одна дівчинка (*дорослий дістає і садовить перед дітьми ляльку*), яка малювала, як прийдеться, і в неї вийшли дивні малюнки. Зараз я вам розкажу, що це були за малюнки, а ви, будь ласка, розкажіть, як треба було їх розфарбувати.

Дидактична гра «Помилку знайди — правильний колір назви!»

Педагог читає малятам речення. Діти мають уважно прослухати кожне речення, знайти невідповідність у ньому і повторити речення, змінивши в ньому слово — назву кольору на інше, яке логічно відповідає змісту тексту.

Надворі йшов чорний сніг. (Надворі йшов білий сніг.)

Стовбур дерева був міцним, зеленим. (Стовбур дерева був міцним, коричневим.)

На пеньочку сидів жовтий зайчик. (На пеньочку сидів сірий зайчик.)

У мисці був синій морквяний салат. (В мисці був оранжевий морквяний салат.)

На подвір'ї бігали червоні курчата. (На подвір'ї бігали жовті курчата.)

Небо було ясне, коричневе. (Небо було ясне, блакитне.)

- Молодці, малята. Я гадаю, що ви вмієте добре малювати та розфарбовувати малюнки, і не будете зображати червоний огірок або зелену булку. Зараз час настав олівчикам потрапити до рук своїх маленьких господарів. *(Педагог роздає малятам набори олівців та папір.)* Ви не забули, як правильно тримати олівець? *(Діти показують, як тримають олівець.)* Спочатку ми з вами трохи пофантазуємо і помалюємо в повітрі.

Фізкультхвилинка «Малювати вміємо»

Педагог читає віршовані рядки. Діти підводяться і виконують рухи за змістом віршика.

Олівці взяли малята —

Вміють дітки малювати:

(Беруть олівець і ритмічно похитують кистю.)

Сонця круг малюють швидко

І трикутну пірамідку,

Огірок малий, довгастий

І лисички хвіст пухнастий,

Дощик — краплями-штрихами,

Ясні зорі — крапочками,

Гору — ось таку високу.

Обрій — ось такий широкий...

(Малята імітують малювання названих предметів та явищ.)

Малювали ми, трудились.

Ручки й пальчики стомились.

(Кладуть олівці і енергійно струшують кистями рук.)

3. Практична діяльність

- Дітки, ви справді стомилися і не хочете малювати? (Малята дають заперечну відповідь.) Ну, тоді до справи.
- А малювати зараз ми будемо повітряні кульки, такі, які вибачите в нашій кімнаті. Погляньте на них і скажіть, якими кольорами можна зобразити ці кульки? (Діти називають потрібні кольори: жовтий, червоний, зелений.)
- Якої форми бувають ці кульки? (Круглої та довгастої.) Правильно. А ще не забудьте до кожної кульки домалювати маленьку і тоненьку ниточку.
- Для чого повітряним кулькам потрібні ниточки? (Щоб вони не здулися, щоб за ниточку можна було їх тримати.)
- На чому ми будемо малювати? (На папері)
- Яким кольором папір? Який він на дотик?
- Давайте візьмемо олівчики трьома пальчиками правої руки і почнемо малювати. На олівчик не давіть, зафарбовуємо кульку акуратно, не виходячи за лінії. Малюємо штрих в штрих не залишаючи білих плямок.

4. Підсумок заняття

- Які ви молодці! Гарно впоралися із завданнями.
- Чи сподобалося вам заняття?
- Що найбільше сподобалося?

Бесіда «Книга – друг людини»

Мета: познайомити дітей з книгою, її історією; довести до відома про призначення книги; визначити та вивчити з чого складається книга; ознайомити з правилами поводження з книгою; залучити дітей до оформлення куточка книги; розвивати мовлення, уважність, пам'ять; виховувати любов та повагу до книги.

Хід бесіди

Книжка — це друг, який супроводжує людину все життя. Для багатьох людей читання — найкращий відпочинок.

*Леся зранку до сніданку,
Ще і сну не прожене,
А про мишку-побіганку
Просить почитать мене.*

*— Лесю, — каже їй Орися,
— Ти сама читати вчися!
Леся сердиться і мовить:
— Я ж не вивчила ще мови!..
Та і як читати маю,
Коли літер я не знаю?*

Петро Селецький

- Книжки є різні: одні — навчають, другі — розважають, треті — допомагають знайти потрібну інформацію.
- Подивіться, малята, як багато книжок є в нас: товсті та тонкі, великі та маленькі. В деяких книжках букви великі, в деяких маленькі. Але обов'язково в кожній книжці є яскраві та цікаві малюнки. Як ви вважаєте, чому? Правильно, тому що це дитячі книги. В нашій групі є також спеціальний куточок для книг. Він так і називається – куточок книги або бібліотека. Тут зберігаються книги, їх можна розглядати та вивчати. В нашому куточку книги є книжки з казками, віршами, розповідями. Всі вони для дітей.
- Книжки з'явилися дуже давно. Писали їх від руки, пір'ям гуски та чорнилами. Одну книгу писали дуже довго і це була тяжка праця. Тому книг було мало, вони коштували дуже дорого, і їх могли читати тільки багаті люди. Потім придумали спеціальний станок, на якому книги друкували. Першою книжкою яку надрукували, була «Азбука». Як ви думаєте, чому? Тому що по «Азбуці» можна було навчитися читати. А на станку можна було надрукувати стільки книг, щоб вистачило всім дітям.
- Книга дуже потрібна людині. По книгам ми вчимося, дізнаємося багато нового, корисного, цікавого. Книгу називають «кращим другом».
- Подивіться, що є у книжки?
- Це сама головна сторінка книжки. Тут написана назва книги та автор. Автор – це людина, яка написала цю книгу.
- А що ще є у книги?

- Це листочки. На них є букви та слова.
- А що ще є на листочках?
- Правильно, картинки. Подивіться, які вони яскраві та цікаві.
- З книгою треба поводитися обережно: не брати брудними руками, не загинати листочки, не м'ять, не рвать, захищати від води, неможна малювати в книзі олівцями чи ручками. Від цього книги псуються та їх не зможе більше ніхто прочитати.
- Якщо книга порвалася її слід відремонтувати, підклеїти.

ПОЛІКУЮ КНИЖКУ

Плаче книжка нишком,

Захворіла книжка —

Нерозумні малюки

Їй обшарпали боки.

Ви не плачте, люба книжко,

Полікую я Вас трішки.

Попідклеюю вам рани,

Хай боліти перестане.

Вже й обгорточка готова!

Буде книжечка здорова.

Віра Багірова

Оформлення бібліотеки правилами поводження з книгами.

Робота в куточку книги. «Книжкова лікарня»

Мета: вчити дітей доглядати за книжками, дбайливо до них ставитися.

Вихователь пропонує дітям підклеїти порвані сторіночки та обгорнути книжки в яких тонкі обкладинки, акцентуючи увагу на тому, що книжки при неправильному користуванні псуються та рвуться, а при дбайливому – приносять тільки користь та радість.

6. Репродуктивний етап.
Четвертий день – четвер.
«День книги».

Сюрпризний момент «В гостях лялька Таня» (знайомство з паперовою лялькою).

Пошуково – дослідна діяльність «Книжечка цікава та така яскрава»

Мета: закріпити знання дітей про книгу та з чого вона складається; показати дітям з якого паперу виготовляють книжки: обгортка з картону, сторінки з звичайних аркушів паперу, дослідити їх; закріпити правила поводження з книгою; розвивати пізнавальний інтерес; виховувати дбайливе ставлення до книг.

Хід

- Діти, погляньте, що нам принесла лялька?

- Давайте розглянемо її. Книжка має обгортку. Це головна сторінка книжки. Чому?
- Давайте торкнемося до обгортки. З якого паперу вона виготовлена? (з цупкого, твердого)
- Яка обгортка? (яскрава, кольорова) Що на ній зображено?
- Давайте відкриємо книжечку. Що всередині є? (листочки)
- Скільки їх? Давайте торкнемося їх. Які вони? (гладенькі, тоненькі)
- Що на них зображено? (букви, малюнки, цифри)
- Як ви вважаєте, чому обгортка виготовлена з цупкого паперу, а листочки з тоненького?
- Як слід користуватися книжечками, щоб вони були гарненькими, чистенькими та приносили нам задоволення та користь?

Відгадування загадок про книги

1. *По білому полю чорним маком сіяно.*
2. *Язика не має, а розуму навчає.*
3. *Мовчить, а сто дурнів навчить.*
4. *Не дерево, а з листочками, не сорочка, а зшита, не чоловік, а розказує.*
5. *Біле поле, чорне насіння, хто його сіє, той розуміє.*

Дидактична гра «З якої це казки?»

Мета: вчити дітей відгадувати казки по уривках з них; вчити відгадувати загадки про казкових героїв; розвивати уважність, мислення, пам'ять, мовлення.

«Мишка — за кицю, киця — за Жучку, Жучка — за внучку, внучка — за бабу, баба — за діда, а дід...» («Ріпка»).

«Не плач діду, не плач, бабо! Знесу я вам яєчко. Тепер не золоте, а просте...» («Курочка ряба»).

*Хто утік від баби з дідом,
Не міг сидіти на вікні.
Зустрів у лісі різних звірів
І кожному співав пісні.
(Казка «Колобок»)*

*Знайшов півник колосок
Змолот борошна мішок*

*Спik негайно у печi
Пирiжки та калачi
Мишенят не пригощав
Бо жоден з них не помагав.
(Казка «Колосок»)*

*Вигнав дiд козу iз хати
Та й пішла вона блукати
В зайця хатку вiдiбрала
Всi козу ту виганяли
Рак козуню у щипнув
Зайцю хатку повернув.
(Казка «Коза дереза»)*

*Сидить пiвник на печi
Їсть смачненькi калачi
Тут лисичка прибiгає
Швидко пiвника хапає
Бiжить котик рятувати
В лиски пiвника забрати.*

(Казка «Котик i пiвник»)

*Я бичок — третячок
Солом'яний у мене бочок
Мене з соломи дiд зробив
Бiк смолою засмолив.
(Казка «Солом'яний бичок»)*

*«Вiдiмкнiться, вiдчинiться.
Ваша мама прийшла, молочка
принесла!» («Вовк та семеро
козенят»).*

*«Пiди до бабусi, довидайся, як
вона чувається, бо менi
передавали що вона нездужає.
Вiднеси їй пирiжки i цей горщечок
масла...» («Червона шапочка»).*

Робота в куточку книги. Розгляд журналiв та книг. Вивчення приказок та прислiв я про книги.

«Будеш книги читати – будеш все знати».

«Будеш з книгою дружити – буде легше в свiтi жити».

Пошуково – дослiдна дiяльнiсть «Порiвняння паперу та тканини»

Мета: детально дослiдити та порiвняти тканину та папiр на дотик, пiд лупою та провiвши рiзнi манiпуляцiї (згинання, зминання, розгладжування i т. п.); вчити робити висновки з побаченого; розвивати уважнiсть, спостережливiсть, пам'ять, мислення та мовлення.

Хiд дослiдiв

- А чи знаєте ви, що книги бувають не тiльки паперовi, iнодi їх виготовляють з тканини. (Розгляд двох книжок: паперової та з тканини)
Але ж яка з книжок мiцнiша?

Дослiд 1. Перевiряємо папiр та тканину на дотик

Вихователь пропонує дітям розглянути тканину та папір та дослідити їх на дотик. Спочатку взяти клаптик тканини – потерти її пальчиками, потім так само зробити з папером.

Висновок: тканина – м'яка, з ворсинками, тепла; папір – гладкий, холодний, твердий, цупкий.

Дослід 2. Розглядання тканини та паперу через лупу.

Вихователь пропонує уважно подивитися на стіл та розглянути предмет, який називається лупа, тобто збільшувальне скло.

- Це скло збільшує предмети. За допомогою цього скла ми зможемо краще роздивитися папір та тканину.
- Зараз ми візьмемо це скло та уважно розглянемо клаптик тканини: що ви бачите? Правильно, ми бачимо ниточки із яких складається тканина.
- А зараз розглянемо папір. Що ми бачимо? (*не бачимо ниточок*).

Висновок: розглянувши папір та тканину через збільшувальне скло, ми зрозуміли, що тканина складається з ниточок, а папір – ні.

Дослід 3. Зминання та розгладжування паперу та тканини.

Вихователь пропонує діткам взяти папір та зім'яти його, потім те саме зробити з тканиною.

- Що було легше зминати?
- Що відчували ваші ручки коли виконували цю дію? (папір – коловся, тканина – м'якенька та приємна)
- Давайте спробуємо розгладити папір та тканину. Що сталося з папером після того, як ви його зім'яли? Чи розрівнявся він, став гладеньким, як був?
- Що сталося з тканиною? (вона залишилася такою ж, легко розрівнялася)

Висновок: папір після зминання не розрівнюється, залишається таким же жмаканим. Тканина розгладжується добре, стає такою ж, як була.

Висновок загальний: тканина міцніша від паперу, вона не мнеться, не рветься, а папір – тонший, легко мнеться та рветься. Тому книги з паперу потребують акуратного, бережного ставлення, так як через необережне ставлення вони можуть швидко псуватися.

Робота з журналом «Джміль» №2, 2016 «Як книга з являється на світ».

Заняття з розділу «Мовлення дитини. Художня література»

Тема: Казка взимку оживає

Вид : фронтальний

Мета: закріплювати знання дітей про сезонні зимові явища; формувати комунікативні навички шляхом різних завдань: пізнавальних, дослідницьких, художньо – естетичних; поповнювати словник образними поетично – художніми висловами (лисичка – сестричка, зайчик – лапанчик, мишка – шкряботушка, жабка – скрекотушка, вовчик – братик, кабан – іклан, ведмідь - набрід); учити дітей відтворювати послідовність подій у казці за допомогою методу моделювання; вправляти у використанні засобів інтонаційної виразності під час роботи над казкою; розвивати уяву, пам'ять, логічне мислення, творчість, емоційну чутливість; виховувати цікавість до художньої літератури та бажання пізнавати нове.

Матеріал: зимові декорації, лялька – дідусь, сніжинки, рукавички (демонстраційна та роздаткові), кружечки різні за кольором та величиною.

Хід заняття

1. Організаційний момент

- Діти, погляньте довкола. Яка пора року погосподарювала в нашій групі? (зима). Невдовзі зима попрощається з нами, тож наостанок захотіла ще трохи пограти – у хованки. Погляньте, на килимку куча сніжинок, можливо вона там залишила нам сюрприз. Давайте поглянемо (*діти розгортають сніжинки та знаходять там книжку*).
- Що залишила нам зима? (*книжку казок*)
- Це книжка казок. Діти, ви любляете казки? Яка ваша найулюбленіша казка?

- Давайте пограємо в гру та перевіримо, як ви знаєте казки.

2. Основна частина

Дидактична гра «З якої казки персонаж?»

Лисичка – «Колобок», «Зайчикова хатка», «Лисичка і Журавель» - хитра, пухнаста, руда;

Зайчик – «Колобок», «Зайчикова хатка» - білий, сірий, маленький, довговухий, боязкий, прудкий;

Ведмедик – «Колобок», «Маша і Ведмідь», «Три ведмеді» - коричневий, великий, сильний, клишоногий, добрий;

Котик – «Ріпка», «Котик і Півник» - пухнастий, дряпучий, маленький;

Мишка – «Курочка Ряба», «Ріпка», «Рукавичка» - сіра, прудка, маленька, довгохвоста.

- Молодці, малята! Згадали багато казочок, бачу ви дуже любите слухати їх.

Ляльковий театр.

В групі з являється лялька – дідусь.

Дідусь: Добрий день, мої малятка,

Любі хлопчики й дівчатка!

Я давно на вас чекаю,

Від Зими дарунок маю.

- Цікаво, який дарунок. Ми з дітками дуже полюбляємо сюрпризи та подарунки. Давайте попросимо разом дідуся, щоб він нам розказав про дарунок.

Дідусь: Добре, я вам поможу,

Де подарунок підкажу.

Та скажіть мені одне –

Де ви бачили мене?

- Малята, давайте згадаємо, у яких казках ми зустрічалися з дідусем (*діти називають казки*). Як багато казок ви знаєте! А як же нам дізнатися з

якої казки цей дідусь? (діти розглядають дідуса та помічають на ньому одну рукавичку). Здогадалися? (Рукавичка).

Дідусь: *Відгадали, молодці, малята.*

Якось снігу випало багато.

Я до лісу почимчикував,

Там було чимало в мене справ.

- Діти, які ж могли бути справи у дідуса в лісі? (діти відповідають)

Дідусь: Так, дітки в мене дуже багато справ в лісі взимку. І пташок погодувати, і тваринкам допомогти. І ось одного такого разу сталася зі мною така історія.

Вихователь розповідає українську народну казку «Рукавичка» використовуючи метод моделювання.

Рукавичка

Ішов дід лісом, а за ним бігла собачка, та й загубив дід рукавичку.

От біжить мишка, улізла в ту рукавичку та й каже:

— Тут я буду жити!

Коли це жабка плигає та й питає:

— А хто-хто в цій рукавичці?

— Мишка-шкряботушка. А ти хто?

— Жабка-скрекотушка. Пусти й мене!

От уже їх двоє. Коли біжить зайчик. Прибіг до рукавички та й питає:

— А хто-хто в цій рукавичці?

— Мишка-шкряботушка, жабка-скрекотушка. А ти хто?

— А я зайчик-побігайчик. Пустіть і мене!

— Іди!

От уже їх троє.

Коли це біжить лисичка — та до рукавички:

— А хто-хто в цій рукавичці живе?

— Мишка-шкряботушка, жабка-скрекотушка та зайчик-побігайчик. А ти хто?

— Та я лисичка-сестричка. Пустіть і мене!

— Та йди!

Ото вже їх четверо сидить. Аж суне вовчик — та й собі до рукавички, питається:

— А хто-хто в цій рукавичці живе?

— Мишка-шкряботушка, жабка-скрекотушка, зайчик-побігайчик та лисичка-сестричка. А ти хто?

— Та я вовчик-братик. Пустіть і мене!

— Та вже йди!

Уліз і той. Уже їх п'ятеро.

Де не взявся — біжить кабан.

— Хро-хро-хро! А хто-хто в цій рукавичці живе?

— Мишка-шкряботушка, жабка-скрекотушка, зайчик-побігайчик, лисичка-сестричка та вовчик-братик. А ти хто?

— Хро-хро-хро! А я кабан-іклан. Пустіть і мене!

— Оце лихо! Хто не набреде — та все в рукавичку! Куди ж ти тут улізеши?

— Та вже влізу,— пустіть!

— Та що вже з тобою робити,— йди!

Уліз і той. Уже їх шестеро, уже так їм тісно, що й нікуди. Коли це тріщать куці, вилазить ведмідь — та й собі до рукавички, реве й питається:

— А хто-хто в цій рукавичці живе?

— Мишка-шкряботушка, жабка-скрекотушка, зайчик-побігайчик, лисичка-сестричка, вовчик-братик та кабан-іклан. А ти хто?

— Гу-гу-гу! Як вас багато! А я ведмідь-набрідь. Пустіть і мене!

— Куди ми тебе пустимо, коли й так тісно?

— Та якось будемо.

— Та вже йди, тільки скраєчку! Уліз і ведмідь, — семеро стало.

Та так вже тісно, що рукавичка ось-ось розірветься.

Коли це дід оглядівся,— нема рукавички. Він тоді назад — шукати її, а собачка попереду побігла. Бігла-бігла, бачить — лежить рукавичка і ворушиться. Собачка тоді: «Гав-гав-гав!»

Вони як злякаються, як вирвуться з рукавички,— так усі й порозбігалися лісом.

Прийшов дід та й забрав рукавичку.

Фізхвилинка «Біля лісу дідусь жив»

Біля лісу дідусь жив,

І до лісу він ходив.

Дрова він щодня рубав,

Вдома їх у пічку клав.

Якось він у ліс ходив

Рукавичку там згубив.

Там її знайшли звірята

Та хотіли зимувати.

Стежкою собачка йшов,

Рукавичку ту знайшов,

Всіх звірят він розлякав

Рукавичку врятував.

Обговорення казки:

- Як починається казка? (*Ішов дід лісом та й загубив рукавичку*)
- Хто першим знайшов рукавичку? (*мишка - шкряботушка*)
- Чому її назвали шкряботушкою? Що сказала мишка? Яким голосочком? Яка фігура найбільше підходить до зображення мишки? (*діти обирають маленький кружечок сірого кольору*) Чому?
- Хто знайшов другим? Третім? Четвертим? П'ятим? Шостим? Сьомий?
- Чому їх так назвали? (*скрекотушка, побігайчик, сестричка, братик, іклан, набрід*)
- Що питали герої?
- Яким голосом говорив...?
- Якою фігурою позначимо...? Чому?
- Ось і стало їх семеро. Та так їм уже тісно, що рукавичка ось-ось розірветься. Малята, подивіться, чи всіх персонажів ми позначили? Кого не вистачає? (*дідуся і песика*) Пригадаємо, як закінчилася казочка. Казка має добрий кінець чи ні? Для дідуся казочка закінчилася добре. А для звірят?
- Я гадаю, що хвилюватися не треба. Адже дідусь подбає про тварин та обов'язково кожному з них принесе смаколика. А для того, щоб звірі жили всі разом та дружно, пропоную збудувати для них теплий та затишний будинок.

3. Практична діяльність

Вихователь пропонує діткам з кубиків збудувати будинок для звірів за зразком.

4. Підсумок заняття

- Про що ми з вами сьогодні говорили?
- Яку казку читали?
- Яких героїв казки ви запам'ятали?

Перегляд відео «Пісенька про книжку»

СХД «Одяг для ляльки Тані»

Мета: закріпити назви основних кольорів; вчити дітей підбирати відповідні латки по кольору; розвивати увагу, мислення, дрібну моторику; виховувати акуратність.

Матеріал: заготовки одягу, пластилін, серветки

Хід роботи

ЛЯЛЬКИ

*Є ляльок багато в мене:
В Люди платтячко зелене,
В Олі стрічки красивіші,
В Юлі очі голубіші,
В Галі краці черевички,
В Маші симпатичне личко,
Катя вмєє говорити,
А Оленочка — ходити.
Та з усіх ляльок гарненьких
Лиш одна для мене мила:
Її з клапчиків стареньких
Я із мамою пошила.*

(Н. Лукан)

- Про кого був віршик?
  - Скільки ляльок було у дівчинки?
  - Яка лялька була найулюбленішою?
  - Дійсно, найкращі речі, це ті, які виготовлені власноруч, з любов'ю. Тому давайте для нашої гості зробимо подаруночки, які виготовимо самі.
- Вихователь пропонує виготовити для гості ляльки Тані красиві наряди, щоб віддячити їй за гарний подарунок – книжку.

- Діти, наближається весна. Наша Таня дуже хоче виглядати гарно. Давайте ми їй подаруємо красиві наряди, щоб вона навесні була найкращою.
- Перед вами лежать сукні, пальта, капелюшки різного кольору. Але на них є білі плямки. Нам з вами треба зробити латочки потрібного кольору та наклеїти їх на одяг. На червоний одяг потрібні червоні латочки, на жовтий – жовтий, на синій – синій і т.п.

Рухливі ігри за сюжетами українських казок

«Рукавичка»

Серед дітей лічилкою вибирають Собачку, інші — мешканці «рукавички». Вони стають гуртом і обв'язуються довгою мотузкою. Це «рукавичка». Діти рухаються по залу, говорять слова:

*Що за диво-рукавичка!
Зовні — зовсім невеличка,
А з середини — мов хата,
На звірят різних багата.*

*Тут і мишка-шкряботушка,
Тут і жабка-скрекотушка,
Є і зайчик-побігайчик,
І лисичка — всім сестричка.*

*Тут і вовчик, і кабан,
І ведмідь-товстуган.
Всім живеться дружно в ній —
В рукавиці чарівній.*

*Собачка (з кінця залу):
Гав! Знайшов я рукавичку,
Що дідусь мій загубив.
Вибирайтесь, звірі, з неї,
Доки не переловив.*

Після цих слів Собачка біжить до рукавички, а діти швиденько вибираються з неї і втікають. Того, хто залишився, Собачка забирає з собою. Потім на роль Собачки призначають іншого.

«Веселі Колобки» (за мотивами казки «Колобок»)

Вихователь разом з дітьми пригадує казку "Колобок" і пропонує пограти в гру, яка б відтворювала події казки. Лічилкою визначають, хто буде Зайчиком, Вовчиком, Лисичкою та Ведмедиком. Решта дітей - веселі колобки.

На одному боці майданчика вихователь креслить коло - це хатка колобків, на іншому розміщує обручі (хатки для звірят). Звірята стають у свої будиночки. А колобки ходять по майданчику. Вихователь каже:

*У лісі колобки гуляють,
Ходять, бігають, стрибають,
Комариків відганяють.*

Колобки виконують різні рухи відповідно тексту. Потім вихователь продовжує:

*Колобки, тікайте,
Зайчик за деревом - поспішайте!*

Колобки втікають, а Зайчик ловить їх. Такі ж слова вихователь каже про Вовка та Ведмедика. Малята тікають, а звірятко наздоганяє їх. Потім діти міняються ролями.

Вказівки до гри. Діти повинні ходити та бігати в різних напрямках, не штовхаючи одне одного. Вихователь спонукає їх підходити ближче до будиночків звірів.

Робота з батьками. Консультація «Любов до книги плекаємо з малку»

7. Підсумковий етап. П'ятий день – п'ятниця.

«Папір бережи, природі допоможи».

Психогімнастика «Гроза»

Матеріал: аркуші паперу синього кольору

Хід

Зашумів вітер. (*діти вгорі шурхотять листочками легенько*). Вітер став вити. (*діти сильніше та швидше махають папером*). Пішов дощ. (*пальчиками легенько стукають по паперу*). Усе дужче і дуже. Почалася злива. (*діти прискорюють темп та силу удару*). Грім гримить. (*сильні удари по аркушу*). Дощ закінчується. (*стишують темп та силу ударів пальчиками по паперу*). Пориви вітру відносять хмари далеко – далеко. (*діти вгору підносять листочки і махають ними повільно*). Небо стало чистим та ясным. Виглянуло сонечко. (*діти посміхаються один одному*)

Розгляд книжки про ліс, яка виготовлена з переробленого паперу

- Що я тримаю? (книжка)
- Чи схожа вона на інші книжки, які ми з вами розглядали?
- Чим вона відрізняється? (в неї жовтий папір, він цупкіший, не такий гладкий, як в інших книжках)
- Ця книжка виготовлена з паперу, який вже використали та переробили на спеціальному заводі. Зараз у світі дуже багато таких заводів, які переробляють сміття, в тому числі і папір. Адже люди викидають дуже багато паперу, інколи навіть не задумуючись про те, що це може шкодити нашій природі. По - перше, папір дуже довго розкладається у землі, по – друге, для виготовлення нового паперу люди зрубують дерева, які так необхідні нашій природі, нашій планеті та нам з вами. Тому у всьому світі люди сортують сміття, викидаючи папір в окремий контейнер. Потім з цих контейнерів сміття перевозять на спеціальні заводи, де дають речам нове життя.

Перегляд відеоматеріалу «Ролик про переробку паперу в Україні»

Дидактична гра «Посортуй сміття»

Мета: вчити дітей сортувати сміття в залежності від матеріалу; виробляти звичку раціонально та правильно утилізувати відходи; розвивати мислення, мовлення, пам'ять; виховувати екологічну свідомість дітей, любов до Батьківщини.

Хід гри

Вихователь просить уважно розглянути картки із зображеними предметами сміттям. Далі пропонує визначити з якого матеріалу вони виготовлені. Після того, як діти дали відповіді, вихователь пропонує віднести предмети до відповідного контейнера.

Дидактична гра «Третій зайвий»

Мета: закріпити у дітей вміння визначати предмети виготовлені з паперу; розвивати логічне мислення, мовлення, увагу.

Хід гри

Вихователь пропонує дітям уважно прослухати слова назви предметів та визначити з них зайве.

Зошит, книга, ручка;

Газета, лялька, журнал;

Блокнот, олівець, альбом;

Журнал, м'яч, розмальовка.

Пошуково – дослідна діяльність «Дивовижні квіти»

Мета: ознайомити дітей з властивістю речовин розширюватися при зануренні у воду.

Матеріал: миска з водою, кольоровий папір, ножиці.

Хід досліду

Вихователь пропонує діткам уважно розглянути квіточки.

- З чого вони виготовлені?
- Яким вони кольором?
- Скільки пелюсточок вони мають?
- Пелюсточка квіточка закриті, згорнуті до серединки, ніби нерозкритий бутон.
- Як ви вважаєте, що станеться з квіточкою, якщо її опустити у воду.
- Давайте перевіримо.

Вихователь кладе декілька бутонів у миску з водою та просить діток трохи почекати. Через деякий час пелюстки почнуть розкриватися.

- Що сталося з квітами у воді?
- Давайте їх дістанемо та розглянемо. Яка частина квіточки намокла? Яка залишилася сухою?

Математична вправа «Вищий - нижчий»

Мета: закріпити вміння дітей визначати вищі та нижчі предмети; розвивати пам'ять, увагу, спостережливість, мовлення.

Матеріал: сюжетна картинка лісу

Хід гри

Вихователь називає предмети різного розміру, а діти визначають вищий та нижчий.

Дерево та кущ;

Кущик та квітка;

Дерево та квітка;

Кущик та травичка;

Дерево та травичка.

Перегляд відео «Куди зник ліс?»

Вивчення мнемоприслів'я «Поле має очі, а ліс вуха».

Слухання аудіозапису «Звуки лісу».

- Що ми чули? (*шум дерев, спів пташок, дзюрчання струмка*)
- Це музика лісу. Цікаво, чи зберігає музику лісу папір, який виготовляють з дерева.

Музично – дидактична гра «Відтвори та повтори»

Мета: формування та розвиток ритмічного чуття; розвиток мелодичної та ритмічної імпровізації

Матеріал: аркуші паперу на кожну дитину

Хід гри

Вихователь говорить, що в лісі можна зустріти різних звірів. Кожен з них пересувається по різному, хтось стрибає, хтось бігає, а хтось і бредє неповоротким кроком.

- Давайте спробуємо відтворити, як стрибає зайчик.
- Як біжить мишка
- Як іде ведмідь
- Як стрибає білка з гілки на гілку

Розгляд наочного матеріалу «Кому потрібен ліс?»

СХД «Весняні дерева»

Мета: вчити дітей скручувати маленькі клаптики паперу; ознайомлювати з новим методом аплікування – торцювання; закріплювати назви кольорів; розвивати дрібну моторику, увагу, спостережливість; виховувати акуратність,

бажання виконувати розпочату роботу до кінця, вчити дітей отримувати задоволення від роботи .

Матеріал: заготовки дерев для групової роботи, гофрований папір різного кольору.

Хід роботи

- Діти, скоро настане весна. Почне прокидатися природа. На деревах почнуть з'являтися бруньки, перші листочки та квіточки. Давайте разом з вами прикрасимо дерева листочками – папером зеленого кольору, квіточками – папером рожевого кольору.
- Перед вами лежать маленькі клаптики паперу. Ми їх беремо та скручуємо між пальчиками в кружечок. Потім намащуємо трошки клеєм та прикріплюємо до дерева.

Бесіда з екологічного виховання «Як зберегти ліс. Що таке макулатура?»

Мета: формувати у дітей екологічну культуру; вчити бережливо ставитися до паперу; ознайомити дітей з поняттям «макулатура»; спонукати до того, щоб використаний папір відносили в спеціальні пункти переробки паперу; розвивати пам'ять, мислення, увагу, мовлення; виховувати бережливе ставлення до природи, паперу; виховувати екологічну свідомість.

ЯКА КОРИСТЬ ВІД СТАРИХ ГАЗЕТ?

По дорозі до парку друзі побачили школярів, які несли акуратно перев'язані оберемки поживклих газет і старих журналів.

— Куди це вони несуть старі папери? — поцікавився Джмелик.

— Мабуть, до пункту прийому макулатури, — припустила Книжечка.

— Яка ж від них користь? Хіба тільки грубку розпалювати у твоєї бабусі в селі...

— Помиляєшся, Джмелику! *Макулатуру*, тобто використаний папір, везуть на пункти переробки. Там її подрібнюють, обробляють, спресовують, створюючи в такий спосіб новий папір.

— А я гадала, що папір виготовляють з деревини, — долучилася до розмови Нотка.

— Так, але знаєш, скільки часу потрібно, щоб дерево виросло? Десятки або й сотні років! Здаючи макулатуру, діти і дерева рятують, і оберігають довкілля від засмічення, — пояснила Книжечка.

— Тепер я теж збиратиму непотрібний папір і здаватиму його до пунктів прийому, — вирішив Джмелик. І всі його підтримали.

Дидактична гра «Збери макулатуру»

Мета: розвивати увагу, спостережливість, зорову пам'ять, дрібну моторику рук, мислення, мовлення; закріплювати знання малят про важливість сортування сміття, збирання макулатури для повторної переробки; виховувати екологічну свідомість, любов до природи, бажання берегти природу.

Хід гри

Педагог пропонує дітям предметні картки та фішки-відповіді (червона-це не відноситься до макулатури, зелена-це макулатура). Завдання дітей — позначати кожен картку відповідною фішкою.

Пошуково – дослідна діяльність «Як звучить папір?»

Мета: допомогти дітям визначити, як звучить папір різної товщини.

Матеріал: картон, звичайний аркуш паперу, газета, серветка, аркуш з зошита.

Хід досліду

Вихователь пропонує перевірити, який папір найгучніше шарудить.

Діти по черзі беруть один із зразків паперу та перевіряють, намагаючись якомога голосніше та сильніше шарудіти.

Висновок: газета та звичайний папір шарудять сильніше від інших зразків.

Заняття з розділу «Дитина в соціумі»

Вид: фронтальний

Тема: Мандрівка до країни Папероляндії

Мета: ознайомити дітей з появою паперу, його виробництвом, видами та властивостями (тонкий, товстий, міцний), використанням в побуті; розвивати дослідницькі дії, встановлювати причинно-наслідкові зв'язки між якістю

паперу та його призначенням. Ввести в активний словник дітей слова: *папір, паперовий*. Розвивати словесно-логічне мислення, виховувати допитливість, заощадливість, інтерес до пізнання навколишнього світу.

Матеріал: паперові чоловічки (з різних видів паперу), обладнання для проведення дослідів з папером, дидактичний матеріал «Як роблять папір», паперові предмети (книги, зошити, листівки, шпалери, серветки, грошові купюри).

Хід заняття

1. Організаційний момент

- Малята, ви чуєте шурхіт? Що так може шурхотіти? (*припущення дітей*).
- Це якісь незвичайні кроки, мабуть до нас хтось поспішає. (*Вихователь представляє дітям паперового хлопчика*).

Сюрпризний момент

Папірчик: Привіт, малята! Мене звать Папірчик. Я прийшов до вас, щоб запросити до себе в гості.

- А що ж ми будемо робити?

Папірчик: Я хочу розповісти про таємниці своєї країни і познайомити вас із її мешканцями.

2. Основна частина

- Отож, спочатку, послухайте таку історію.

Було це дуже давно, коли все живе і неживе ще не знало, ким воно є. Жили тоді і люди. Наука тільки починала розвиватися і всі наукові відкриття, щоб не забути, записували на дерев'яних і бамбукових дощочках. Писали колись не такими літерами, як сьогодні ми пишемо, а ієрогліфами (паличками і закарлючками). Але дощочок потрібно було дуже багато. Їх не вистачало.

Тому в Китаї люди брали шовк (*дуже ніжну, гладеньку тканину, але дуже дорогу, коштовну*), розтирали його між камінням, отримуючи кашу, виливали

на рівну поверхню і сушили над вогнем. Але це був ще не папір. З часом, китайці замінили шовк на більш дешевий матеріал – кору і стебла дерев. Так народився матеріал, схожий на папір. Як тільки маленький папірець народився на світ, він дуже захотів побачити всю землю і її мешканців. Він почав рости, вдосконалюватись, ставати кращим і моднішим. Рік за роком, століття за століттям папірець ставав білішим і чистішим. Всі його полюбили. Він став всім потрібен. Згодом у нашого папірця народилося багато молодших братиків і сестричок. *(Діти розглядають паперових чоловічків)*

Давайте з ними познайомимось:

- обгортковий
- господарсько-побутовий
- кольоровий
- гофрований
- газетний
- оксамитовий
- перламутровий
- наждачний
- пергаментний

Дидактична гра «Буває-не буває»

Вихователь називає предмет з прикметником «паперовий», а діти відповідають «буває» або «не буває», залежно від того, чи виготовляють цей предмет з паперу:

- паперова книга
- паперовий стілець
- паперовий кораблик
- паперове взуття
- паперове пальто
- паперова газета

Дидактична гра «Принеси паперовий предмет»

Вихователь пропонує назвати і принести паперові предмети, які знаходяться в груповій кімнаті, вживши при цьому прикметник «паперовий».

- А тепер подумайте, чи можуть всі речі, які нас оточують, бути паперовими?
- Чи будують паперові будинки?
- Чи шують паперовий одяг?
- Чи майструють меблі з паперу?
- Чому?
- Меблі, транспорт, одяг виготовляють з міцних і надійних матеріалів. Подивіться, в мене на столі лежать різні предмети. Назвіть їх. *(ложка, кубик, олівець, конверт)* Всі ці предмети виготовлені із дерева, але що ж тут робить паперовий конверт? *(папір виготовляють теж з дерева)*

Перегляд відеофільму «З чого людина виготовляє папір»

- Отже ви дізнались, що папір виготовляють з деревини. Для цього потрібно знищити дерево, а уявіть, що настане час, коли на землі не залишиться жодного дерева.
- Що буде, якщо зникнуть всі дерева? *(відповіді дітей)*
- Малята, а як же нам допомогти деревам? Як їх врятувати? *(економити папір, бережливо ставитись до нього, не викидати у сміття, а здавати на макулатуру)*

Дидактична гра «Збери макулатуру»

Педагог пропонує дітям предметні картки та фішки-відповіді (червона-це не відноситься до макулатури, зелена-це макулатура). Завдання дітей — позначати кожну картку відповідною фішкою.

- Доки ми гралися, наш Папірчик загубився. Давайте його пошукаємо.

Фізкультхвилинка

Поверніться вліво – вправо,

Маємо важливу справу:

Навкруги все розглядаєм –

Ми Папірчика шукаєм!

Подивімося здаля,

Може він серед гілля?

Нахилімося до землі,

Може він сховавсь в траві?

Ні, ніде його немає

Ми всі дружно погукаєм. ПАПІРЧИК!

Папірчик: Малята, я приготував для вас сюрприз. Зараз ми з вами пограємо в оркестрі. Ось музичні інструменти (*аркуші паперу*) . Зараз звучатиме моя улюблена мелодія, а ми їй підіграємо. Готові!

Паперовий оркестр.

<https://www.youtube.com/watch?v=vPsBArOPdlw>

- Молодці, малята! Дякую вам за такий чудовий музичний номер. Нам вже час повертатися додому, а Папірчика з його товаришами запросимо до себе в гості, адже в нас теж є багато цікавого.

3. Підсумок заняття

- Де ми з вами сьогодні побували?
- Кого зустріли?
- Про що говорили?
- Що вам найбільше сподобалося?

Рухливі ігри «Велике прибирання у лісі навесні»

Мета: фізичну активність турбота про чистоту в природі

Матеріал: миски різного кольору, пакети, газети, пластикові пляшки, іграшкові овочі та фрукти.

Хід гри

Вихователь: «Усю зиму в лісі лежав сніг. Настала весна, сніг розтав, і ми вирушили у ліс на прогулянку. Приходимо — і бачимо там різне сміття: банки з-під консервів, папір обгортковий, пакети з-під чіпсів, порожні пляшки... Де

це все взялося? Коли і як воно сюди потрапило? Що будемо робити? Розпочинаємо прибирання. (Діти імітують збирання сміття, складання його у пакети тощо.) Озираємося: чи чисто стало в лісі? Молодці! Тепер можна відпочити. Що робимо зі сміттям? Отже, кожен з нас може милуватись красою природи і берегти її».

Рухлива гра «Сонечко і дощик»

Мета: навчити дітей знаходити своє місце в грі, орієнтуватися в просторі, розвивати вміння виконувати дії за сигналом вихователя.

Хід гри

Діти сидять в залі на стільчиках. Стільчики – це їх «будинок». Після слів вихователя: «Яка гарна погода, йдіть гуляти!», дітки встають і починають рухатися в довільному напрямку. Як тільки педагог скаже: «Дощ пішов, біжіть додому!», діти повинні прибігти до стільців і зайняти своє місце. Вихователь промовляє «Крап – крап – крап!». Поступово дощ вщухає і вихователь каже: «Ідіть гуляти. Дощ скінчився! ».

Робота з батьками. Організація екологічної акції «Збери макулатуру – збережи ліс».

Виготовлення та роздача буклетів батькам «Збережи дерево – здай макулатуру!»

Організація сімейної виставки поробок з паперу «З папером немає часу сумувати, будемо весну вітати!».

Розвага «Паперові фокуси»

Мета: закріпити знання дітей про види паперу та їх властивості; розвивати логічне мислення; створення емоційно – позитивного клімату; розвиток творчої уяви та інтелектуальних здібностей; виховувати почуття колективізму, дружелюбності та адаптації до соціуму під час виконання колективних завдань.

Хід розваги

До залу заходить Фокус – Покус.

Я відомий Фокус - Покус

Маг і чудо чарівник!

Так працює Фокус - Покус,

І до пустощів він звик.

Він виймає із кармана

333 барана!

Він знімає швидко шляпу:

«Любим глядачам поклон!»

А з цієї чудо шляпи

На арену випав слон!

Ось, що значить ловкість рук!

«На арені Фокус-Покус,

Мастер фокусних наук!»

- Привіт, діти! Я великий маг та чародій, прибув до вас із далекої країни Фокусляндії.

Мені стало відомо, що в садочку «Теремочку» дітлахи дуже люблять фокуси. Так це, малята? Ну, що, мої друзі! Зараз будемо розпочинати чарувати. Та для початку ми вивчемо чарівні слова: «ТРЕКС-ПЕКС-МЕКС».

ФОКУС №1 «ЧАРІВНИЙ ЛИСТОЧОК»

Показати дітям звичайний аркуш паперу та запитати чи зможуть вони пролізти у нього.

- Зараз ми з вам проведем експеримент. Мені потрібен помічник. Спробуємо пролізти у аркуш паперу. Ну що, вийшло? Ні. Тому нам треба почаклувати.
- Для цього я беру аркуш паперу та складаю його навпіл і роблю по всій довжині надрізи. Важливо, щоб надріз був зроблений не по всій його ширині, залишаємо по одному сантиметру. Потім намагаємося розвернути листок. А тепер спробуємо у нього пролізти, але спочатку промовимо чарівні слова «ТРЕКС-ПЕКС-МЕКС».

Гра з капелюхом Фокуса – Покуса.

- Діти, зараз ми всі побудемо чарівниками, бо пограємо з моїм чарівним капелюхом. Давайте станемо в коло, на одну дитинку я одягну капелюх, зазвучить музика і ми швидко будемо передавати його по колу, одягаючи на голову товариша. Коли музика зупиниться в середину кола виходить той, хто не встиг передати капелюх. Він повинен під веселу музику затанцювати танок.

ФОКУС №2 «МІСТ З ПАПЕРУ»

- А зараз давайте спробуємо відчутти себе справжніми будівельниками. Давайте збудуємо красивий міст, щоб по ньому змогла проїхати моя машина.
- Візьмемо звичайний листок паперу та покладемо його на два стакани. Спробуємо поставити автомобіль. Що сталося з нашим мостом?
- А тепер я трішки почакую. Візьму лист паперу та зігну його декілька разів. Спробуємо зараз? Давайте разом промовимо чарівні слова «ТРЕКС-ПЕКС-МЕКС». Що відбулося з мостом? Правильно, він став міцнішим.

Естафета з капелюхом Фокуса – Покуса.

- Зараз ми станемо один за одним. У капітана (першої дитини) на голові капелюх. Як тільки він почув музику швидко біжить між кеглями до фінішу і назад, передає капелюх наступному гравцеві.

ФОКУС №3 «КРИШКА ИЗ ПАПЕРУ»

- А зараз ми наберемо склянку води. Що станеться, якщо ми її перевернемо? А як же нам зробити так, щоб вода із склянки не вилася?
- Нам в цьому допоможе папір. Отже, набираємо повну склянку води, зверху кладемо папір, прижимаємо його рукою та перевертаємо. Але перед тим, як перевернути, скажіть чарівні слова «ТРЕКС-ПЕКС-МЕКС».

Естафета «Стрічки з капелюшка»

- Давайте станемо знову один за одним в дві команди. Напроти вас я поставлю свій капелюх, в капелюсі будуть стрічки двох кольорів. Ваше завдання, як найшвидше по черзі дістати стрічки свого кольору. Одна команда дістає стрічки зеленого кольору, а інша – червоного.

ФОКУС №4 «НЕВИДИМИ ЧОРНИЛА»

- Доки ми з вами чарували, до групи прийшов лист. Хоча листок і білий, я підозрюю, що лист написали невидимими чорнилами. Для того, щоб прочитати лист, треба його нагріти праскою.
- Беру лист паперу, проводжу по ньому гарячою праскою. Давайте подивимося, що ж нам написали.
- А тут написано, що мені час повертатися додому, в свою країну. Але на прощання я б хотів з вами потанцювати танок «Дружба».

(Діти разом з Фокусом – Покусом танцюють «Якщо весело живеться!»)

- Мені вже час вирушати в далеку дорогу. Але не засмучуйтесь, чудеса не закінчаться. Я вам на згадку про себе залишу свій чарівний капелюх. А з ним ви ніколи не будете сумувати. Бувайте!

Список використаної літератури

1. Інтернет ресурси

<https://academia.in.ua>

<https://abetkaland.in.ua/konspekt-zanyattya-storinkamy-charivnoyi-knygy/>

<https://www.maam.ru/obrazovanie/bumaga>

<https://vseosvita.ua/>

<https://naurok.com.ua/>

2. Періодичні видання

Що допоможе перейти річку // Джміль. – 2014. - №3. – С. 20 – 21.

Афанасенко М. / Цікавинки про папір // Джміль. - 2014. - №5. – С. 12 – 13.

Як книга з являється на світ // Джміль. – 2016. - №2.

Немира К. /Паперові скульптури // Джміль. – 2018. – №1. – С.26 – 27.

Товкач І. / Любов до книги плекаємо з малку // Дошкільне виховання. – 2012. - № 11. – С. 12 – 13.

Паперові мандри // Дошкільне виховання. – 2013. - №1. – С. 23 – 25.

Стеценко І. / Дивовижні перетворення аркуша паперу // Дошкільне виховання. – 2017. - №12. – С. 8 – 9.

Дивовижні квіти // Дошкільне виховання. – 2018. - №4. – С. 7.

Третяк А. / Знайомтеся: персонажі сучасних дитячих книжок // Дошкільне виховання. – 2019. - №6. – С. 14 – 15.